

Datum

2022-10-12

Vår referens

Jonas Svensson

Utbildningschef

jonas.svensson9@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Organisation och inriktning vuxenutbildningen 2023 GYVF-2022-3377

Sammanfattning

Enligt skollagen är målet för den kommunala vuxenutbildningen att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. Det ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja sin personliga utveckling. En förutsättning för att öka andelen malmöbor som är självförsörjande är ett allsidigt utbud inom reguljär vuxenutbildning och möjlighet till riktade insatser där introduktionsutbildningar utgör ett inlägg till reguljära studier. I ärendet redovisar förvaltningen förslag till plan för organisation för vuxenutbildningen budgetåret 2023.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till plan för organisation för vuxenutbildningens budgetåret 2023.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delegerar till förvaltningsdirektören att inom ramen för plan för organisation för vuxenutbildningen budgetåret 2023 omdisponera platser utifrån behov.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse GVN 2022-10-28 Organisation och inriktning vuxenutbildningen 2023
- Preliminärt underlag för vux-organisation 2023

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2022-10-20

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2022-10-28

Ärendet

Under perioden 2015 till och med 2021 har antalet individer som årligen nyttjat vuxenutbildningen i Malmö Stad kontinuerligt ökat med totalt cirka 20 procent (*År 2015: 17 337 individer – År 2021: 20 796 individer*). Perioden har präglats av en ökad efterfrågan av studier på distans eller studier i mer flexibel form. Parallellt med den här utvecklingen har det skett förändringar i vilken studietakt som efterfrågas. Elevernas förändrade studiemönster kan bland annat illustreras genom att den genomsnittlige eleven som läser inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning idag läser allt färre kurser och poäng per år (*2015 År 2015 var eleverna registrerade på 3,9 kurser och 448 poäng i genomsnitt – År 2021 var eleverna registrerade på 3,4 kurser och*

391 poäng i genomsnitt).

År 2022 skedde ett tydligt trendbrott med en minskning av antalet sökande till vuxenutbildningen i Malmö stad vilket direkt påverkat elevvolymerna och därmed antalet levererade helårsplatser i verksamheten. Minskningen har skett inom såväl SFI, Grundläggande vuxenutbildning som Gymnasial vuxenutbildning:

Utbildningsområde	Totalt antal elever mot slutet av januari 22	Totalt antal elever mot slutet av september 22
SFI	5232	4666
Grundläggande vuxenutbildning	1216	1011
Gymnasial vuxenutbildning – Allmänna ämnen	2535	2080
Gymnasial vuxenutbildning - Yrkesvux	1167	1081

Utöver minskat antal elever har även elevernas studietakt förändrats där antalet elever som väljer att studera heltid minskat.

Den negativa elevutvecklingen inom vuxenutbildningen i Malmö Stad under 2022 är en situation som delas av ett flertal av Sveriges kommuner, till exempel har elevantalet i Stockholms stads vuxenutbildning minskat med cirka 15 procent under första halvåret 2022 jämfört med motsvarande period 2021. (Stockholm Stad, Arbetsmarknadsförvaltningens delårsrapport 2022).

Vuxenutbildningens omfattning avgörs inte i första hand av den demografiska utvecklingen. I stället påverkas den kommunala vuxenutbildningen i hög grad av konjunktur, arbetsmarknadsläge, migration samt politiska inriktningsbeslut på statlig nivå vilket medför en osäkerhet i planeringen av antalet platser. I förslaget till organisation för vuxenutbildningen 2023 utgår förvaltningen från de elevvolymerna som med säkerhet kan konstateras 2023 men föreslår ett antal ofördelade platser som skapar möjlighet att snabbt utöka kapaciteten vid en eventuell uppgång.

Fokusområden inom vuxenutbildning 2023

En sammanhållen utbildningskedja från SFI till en gymnasial examen

Arbetet fortsätter för att öka andelen sfi-elever som efter avslutad D-kurs på sfi fortsätter till grundläggande vuxenutbildning. En viktig del i detta arbete är att motverka avbrott inom sfi men också mellan sfi och grundläggande vuxenutbildning. Genom Finsamprojektet *Utebliven etablering* kartläggs avbrottsrisker och verksamheten organiseras för att minska andelen negativa avbrott.

Orienteringskurser inom digitalisering, studieteknik samt arbetsmarknadsinformation erbjuds också allt fler elever. Allt för att skapa bästa möjliga förutsättningar för måluppfyllelse inom sfi samt motivation för vidare studier.

På grundläggande och gymnasial vuxenutbildning utvecklas utbudet med möjlighet att välja fler flexibla- och distansstudier för att möjliggöra för fler malmöbor att kombinera till exempel arbete eller föräldradidighet med studier.

I syfte att ge varje elev bästa möjliga förutsättningar att nå betyg arbetar Pedagogisk

stödorganisation (utbildningsområdets samlade organisation av specialpedagoger, speciallärare, kuratorer, bibliotekarier och IT-pedagoger) med att stödja eleverna i sina studier. De insatsplaner som skapas och följs upp varierar för respektive verksamhet utifrån identifierade utmaningar men generellt för samtliga elever som studerar på vuxenutbildningen är tillgång till studieverkstad (på plats samt digital) samt bibliotek.

Kombinationsutbildningar

Kombinationsutbildningar är utbildningar där eleven studerar yrkeskurser parallellt med studier i sfi eller svenska som andraspråk. Efter avslutad utbildning är eleven anställningsbar inom aktuellt yrkesområde.

Arbetet med att utveckla och utöka antalet platser inom kombinationsutbildningar både i egen regi och i samverkan med de externa utbildningsanordnarna fortsätter. Vi har i dagsläget 9 kombinationsutbildningar redo att ta emot elever 2023. Förvaltningens målbild är att kontinuerligt ha cirka 15 kombinationsutbildningar igång med goda volymer och en hög andel som går till anställning.

Utöver att fortsätta utveckla kombinationsutbildningar fortsätter vi även att arbeta med rekryteringsutbildningar i form av Jobbspår och Dubbel yrkesutbildning för den elevgrupp där av olika skäl vidare studier inom reguljär utbildning inte bedöms vara en framkomlig väg till anställningsbarhet.

Inom sfi egen regi kommer en preparandutbildning startas upp i syfte att leda elever från språkinstruktionen in på yrkes-sfi utbildning. Utbildningens målgrupp är de elever som testas efter språkinstruktionen och befinner sig på motsvarande B, C eller D nivå. Förutom språkstudier kommer innehållet täcka arbetsmarknadskunskap och infärgning mot de olika yrkena som erbjuds inom ramen för yrkes-sfi Skåne.

En flexibel och individanpassad vuxenutbildning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden strävar fortsatt efter ett brett utbud av studieformer och studietakt i syfte att erbjuda en vuxenutbildning som ger alla möjlighet att stärka sin ställning på arbetsmarknaden.

En genomlysning av ansökningsperioder och antagningsförfarandet har inletts för att säkerställa god resurshushållning i kombination med brett och flexibelt utbud. Inom ramen för detta arbete ses även utbud i egen respektive i upphandlad regi över.

Kartläggning och validering av kunskaper erbjuds nu till samtliga elever inom yrkesvux och planeras att erbjudas till fler elevgrupper inom vuxenutbildningen. Utifrån erfarenheter från vuxenutbildning på grundläggande nivå har förvaltningen sett att inledande testning och nivågrupperingar är en framgångsfaktor för högre måluppfyllelse. Fler utbildningar kommer därför att framöver genomföra testning och elevnivågrupperingar vilket kan leda till att fler elever som har behov av en utökad utbildningstid för att kunna nå sina mål identifieras. Parallellt med detta arbete kommer fler elever att erbjudas provningar för att snabbare nå sitt individuella utbildningsmål.

Övergång mellan gymnasie och vuxenutbildning

Under 2021 skapades förutsättningar för de elever som lämnade årskurs 3 på gymnasiet med studiebevis att få förtur till vuxenutbildningen och där slutföra sina studier. Möjligheten har

permanentats från och med 2022. Den pilot som genomförts under 2022 i syfte att skapa bättre förutsättningar för elever inom introduktionsprogrammen på gymnasiet att ta steget över till vuxenutbildningen avslutas i december 2022 och kommer att utvärderas med start i januari 2023. Piloten adresserar en rad faktorer som innebär en ökad risk för att elever ej gör en övergång till vuxenutbildningen efter att ha fyllt 20 år. De arbetssätt som i piloten visat sig framgångsrika kommer att implementeras i verksamheten.

En ökad måluppfyllelse och en minskning av tid i studier som eleverna behöver för att nå sina mål

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden strävar fortsatt efter att öka andelen elever som färdigställer sin utbildning samt efter att öka andelen elever som når ett godkänt betyg inom uppsatt tid eller riktider.

I samband med pandemin ökade tiden som eleverna behövde för att nå ett godkänt betyg inom sfi och hade vid våren 2022 fortfarande inte återgått till nivåerna innan pandemin.

Arbetet fortsätter med att utveckla rutiner och metoder för en mer ändamålsenlig uppföljning av elevernas tid i studier inom sfi med syfte att skapa bättre förutsättningar för lärare och rektorer att snabbare kunna fånga upp och rikta stödjande resurser till elever som närmar sig längre tider i studier.

Arbetet fortsätter med att utveckla och anpassa studie- och yrkesvägledningen för elever inom vuxenutbildningen och att stärka de organisatoriska förutsättningarna för att varje elev ska få en tydlig bild av kopplingen mellan utbildning och förutsättningen för etablering på arbetsmarknaden samt en tydlig bild av den mest effektiva vägen via utbildningskedjan till sitt mål mot etablering på arbetsmarknaden. En nulägesinventering av nuvarande organisering av studie- och yrkesvägledningen kommer att genomföras under hösten 2022 och ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet under 2023.

Arbetet med att vägleda elever inom sfi och grundläggande vuxenutbildning, där det av olika skäl bedöms som resan till en gymnasial examen inte kan nås inom rimlig tid, mot ett stort utbud av kombinationsutbildningar som en alternativ väg till egen försörjning kommer att utvecklas under 2023.

Plan för organisation för vuxenutbildningen budgetår 2023

Vuxenutbildningen för 2023 föreslås dimensioneras till 7420 Helårsplatser (Håp) (2022: 8600 Håp).

Fördelat enligt:

Grundläggande vuxenutbildning – 850 Håp

Efterfrågan av att läsa grundläggande vuxenutbildning har under en lång tid ökat bland annat som en följd av de stora ”sfi-kullarna” 2015 och 2016. Denna stora grupp har inneburit att grundläggande vuxenutbildning under flera år har utökats kraftigt. Under 2021 skedde en avmattning i söktrycket och under 2022 kunde en fortsatt minskning av efterfrågan på grundläggande vuxenutbildning konstateras. Bedömningen är att en minskning till 850 Håp för 2023 (2022: 1090 Håp) är lämpligt.

Gymnasial vuxenutbildning – 3055 Håp

Efterfrågan av gymnasiala studier inom vuxenutbildningen bedöms fortsättningsvis ligga nära nuvarande volymer. Bedömningen är att efterfrågan på gymnasiala allmänna ämnen minskar med cirka 100 Håp medan yrkesutbildning för vuxna bibehåller nuvarande volymer, dock med en varierande efterfrågan för de olika programmen. Sammantaget görs bedömningen att antalet Håp dimensioneras till 3055 för 2023 (2022: 3160 Håp).

Komvux som särskild utbildning – övergår fr.o.m. 2023 till finansiering via anslag

Verksamheten som benämns "Lärvux" riktar sig till elever som har inlärningssvårigheter på grund av utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada. Verksamheten ger eleven möjlighet att studera såväl på sfi, som grundläggande och gymnasial nivå. Förutom att följa kursplanerna arbetar verksamheten med att eleven ska tillskansa sig färdigheter för att nå en utbildningssituation, anställningsbarhet och inte minst självständighet. Ambitionen är att alla med konstaterat behov ska få en plats i verksamheten och kontinuerlig antagning görs.

Med bakgrund av att det ur ett ekonomiskt styrningsperspektiv har konstaterats problematiskt att definiera Lärvux genom helårsplatser baserade på kurspoäng har ett förslag till anslagsfinansiering tagits fram för budget 2023 med syftet att kunna rikta resurser till verksamheten på ett mer ändamålsenligt sätt. Antal platser inom Lärvux samt sfi kopplat till Lärvux utgår från organisationsskissen till dess att man kommit fram till ett mått som man bedömer är mer ändamålsenligt och rättvisande för skolformen.

SFI – 3515 Håp

Nämnden bedömer att en minskning av efterfrågan på sfi är sannolik de närmaste åren. Prognoserna för innevarande år pekar på en minskad efterfrågan på sfi trots att intresset för att studera sfi på distans fortsatt ökar. Distansstudier möjliggör för fler sfi-elever med egen försörjning att studera med högre studietakt. Från och med 2023 kommer distansstudier även att erbjudas på halvfart för att möjliggöra för fler Malmöbor som arbetar men har ett behov av sfi att kombinera sitt arbete med studier för att även stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Sammantaget görs bedömningen att leveransen av SFI dimensioneras till 3515 Håp för 2023 (2022: 4300 Håp).

Ansvariga

Anneli Schwartz Förvaltningschef